

Eredményeket érlel a jubileumi verseny

Idestova hatodik hónapra lapozzuk a mostani jubileumi év naptárát. Ez azt is jelenti, hogy a Nagy Október tiszteletére indított jubileumi verseny kalendáriumban is új meg új lapokat üthetünk fel: olyanokat, amelyek a felajánlások, vállalások melletti rubrikában már az eredmények jelzései is megtalálhatók.

Célratoró brigádok

A konzervgyáriak frissek voltak az idén, a legjobb brigádok startja egybe esett az esztendő indulásával. Vállalókedv és akarás jellemezte azokat a brigádgyűléseket, amelyeken az egyes kollektívák feladataikat megjelölték. Ezek a pontosan körülhatárolt, konkrét célok egyben jól tükrözték a gyári versenymozgalom fejlődését. A versengés valamikori hibái, a kampányszerűség, a „mammutvállalkozások” már feledésbe merültek; az éves terv alkotóelemeinek alapos ismerete és hatékony szolgálata vitte sikerre tavaly is a kongresszusi versenyt. Biztos alapokon épülhetett tovább az idei mozgalom. A jó szervezés és aktív érdeklődés, a tennivalók és a tenniakarás találgatásából jelentős vállalkozások születtek. De a valóraváltásból is jelesre vizsgáltak a konzervgyáriak, már eddig is szép munkasikerrel tisztelegtek a nagy évfordulónak, s ebben, mint már annyiszor, a hármas jelszó kitűnő kollektívái jártak az élen.

Gazdagodó érdem

A gyár legjobbjai állták szavukat, valóban minőségi munka kísérte a mennyiségi felajánlásokat. Így például

a készáruraktárban ugyancsak szorgoskodó *Hámán Kató brigád* — *Berta Imréné, Szatmári Károlyné, Döncki Miklósné, Battancs Istvánné és Orbán Károly* — általában 115—125 százalék között teljesít, de nemcsak mennyiségileg győzi a munka dandárját, hanem minőségileg is. A kész konzervek megfelelő rakodása mellett szinte univerzálisan értik a sokféle tevékenység minden fortelyát, s noha már bronzplakett birtokosok, ügyességük, hozzáértésük és odaadásuk révén egyre gazdagodik a brigáderdem.

S hosszú még a sor. Nemcsak a gyümölcslézem *Vosztok és Tyerszkova brigádjai*, az *Előre* és *Pasteur* munkacsapatok a sűrítő üzemből, a főzélkészítő *Lówy Sándor* és *November 7 brigádjai* emelkednek ki belőle; örvendetes javulás részesei a brigádok üzemszerte.

A Szocialista Munka Vállalata címért

Új és jó vonás, hogy a brigádok mindinkább igénylik a teljes tájékoztatást a vállalati feladatokról, a problémákról s természetesen az eredményekről is. Ilyen szellemben munkálkodva reális célkitűzés, hogy a gyár a Szocialista Munka Vállalata címért is versenyez az idén. A termelési minőség mutatók 2,6 százalékos, a tonnatermelés 5,9 százalékos túlteljesítésére, az anyag- és egyéb költségek 4,5 millió forintos csökkentésére törekcsenek, s a belkereskedelmi tervet 5,4 százalékkal, az export célkitűzéseket 4,3 százalékkal akarják túlteljesíteni a konzervgyáriak. Nagyszerű

szándékuk, hogy a Nagy Október 50. évfordulóját, november 7-ét a versenymozgalom lendítő erejére támaszkodva, ideitervük maradéktalan teljesítésével köszöntsék.

Jobb minőség

A Szegedi Ruhagyárban négyhónapos már a jubileumi verseny, amelyet annak idején a 4-es munkaterem B-műszakos dolgozói kezdeményeztek. Minden szalagon és üzemből, s a külső telepeken is csatlakoztak a felhíváshoz. Alaposan meghányták-vetették tennivalóikat a munkások, felajánlásaik a vállalat feladatainak sikeres végrehajtásához jelentenek nagy hozzájárulást. Hogy sikerrel szolgálják ezt a célt, azt a terv 3,9 százalékos eddigi túlteljesítése tanúsítja.

A mennyiséghez itt is sikerrel társítják a minőségi színvonalat. Híven a vállalkozókhoz, a dolgozók arra törekcsenek, hogy időben és kifogástalan minőségben tegyenek eleget a gyár exportkötelezettségeinek. Rokon törekvés a belkereskedelmi igények maximális kielégítése is. Új cikk a szalagokon az orkánkabát, ennek gyártására különös gondot ügyelnek a ruhagyáriak. Az 5-ös, 6-os szalag, a 10/a-s és a 8-as szalag dolgozói közül *Horváth Gézáné, Bajrics Jánosné, Bárdi Mária, Schreck Jánosné és Brányik Gyuláné* különösen kitűnő magas teljesítményével. A 10/a szalag munkásai 10 százalékkal, a 21-es számú szalag munkásai pedig 9,9 százalékkal haladták meg termelési minőségüket. A szabászati üzemből — amely a nagy évfordulóra a szocialista címet akarja megszerezni — szintén szép munkasikerrel születtek.

S. M.

Mi munkál az emberben?

Sok jel mutatja, hogy megfelelő jelentőséget tulajdonítunk a címben szereplő kérdésnek. A Tudományos Akadémia egymillió forintnyi kutatási hittel támogatja a pszichológiai tudományokat. Gyakorlati vezetők számára vezetésméleti studiumokban szerepelt a lélektan, elméleti és gyakorlati vonatkozásban egyaránt. Egyetemek, főiskolák tanárképző fakultásán is figyelemre méltó tantárggyá lépett elő. A párt IX. kongresszusán elhangzott főreferátum is fontos társadalmi kérdésként utalt művelésére, fejlesztésére.

Miért fordítunk most nagyobb figyelmet erre a tudományra? A társadalmi igények hatására. De ez a rövid válasz — bármennyire igaz is — magyarázatra szorul. Mi nemcsak magyarázzuk a világot, az életet, hanem törekcsünk a megváltoztatására is. Nemcsak a külső anyagi világ változtatása a célunk, hanem az egyes ember gondolat- és érzésvilágának a formálása is. Ha nem ismerjük jól az érzelmi szerepét, helyét az objektív valósághoz kötött emberi cselekvésben, nehezen tudunk hatni az egyes ember és a közösség érzelmi életére.

Sajnos, egy korábbi időben — az ötvenes évek elején — nem fordítottunk megfelelő figyelmet a gazdasági építőmunka és a tudatformálás mellett az ember érzelmi világának alakítására. Ez csak részben magyarázható azzal, hogy a nagy társadalmi átalakulásokkal járó pszichikai megváltoztatások idején nem játszott központi szerepet a „lelkizés”. Mert nem is elsősorban emiatt maradt periférikus terület e tudomány. És szinte alig hozzáférhető a gyakorlat számára, sokkal inkább abból a hamis megítélésből eredően — kimondva, kimondatlanul —, hogy ez valamiféle „reakció”, hamis tudomány, amelyre nincsen szükségünk. Ebben is van annyi igazság, hogy a „tökés” világ idealista világnézetében fogant és ma is azt tápláló lélektanra nekünk valóban nincsen szükségünk. Helyette azonban a mi világnézetünkben sarjadó és azt tápláló pszichológia megteremtése — elméleti kifejlesztése és a mindennapos gyakorlati alkalmazása — nélkül aligha boldogulunk. Ennek a rossz felfogásnak hármasszalon futó káros következményét tapasztaltuk. Az egyik, hogy a gyakorlat számára még most sem eléggé hozzáférhető a marxista lélektan, s e tudományág fejlesztésében van sok felesleges absztrakció és dilettánskodó okoskodás is. Ezért aztán szükségességét, sőt nélkülözhetetlenségét a vezetésben sokan még most sem értik és nem is igénylik. A másik: az író-

kat, költőket „a lélek mérnökeinek” tekintettük és úgy mond az ő asztaluk a lelki folyamatok vizsgálata. Ez is igaz, csak nem privilegiumként. A vezetéstudományak is tartozéka, mert az emberi önismeret alaposabb tétele nemcsak a művészet, hanem e tudományág feladata is. (De ebből az egyoldalú felfogásból ered az is — és persze más tényezőkből is, hogy a — társadalmi, szellemi, erkölcsi, lelki folyamatokat ábrázoló — művészetek nagyobb szerepet és jelentőséget kaptak a szellemi életben éveken keresztül, mint ami jogosan megillette volna őket; bár jelentőségük túlkompenzálása szűnőben van.) A harmadik, hogy tömegnevelő, tömegpropaganda munkákból majdcsak kivessz az érzelmeire hatást. Az helyes volt, hogy a legális munkásmozgalomban kialakult demagógiával, olcsó hatásvadászával leszámoltunk, de az már kevésbé volt hasznos, hogy az objektív termelési eredmények és tényezők tárgyilagos közlése mellett kevés hely maradt az érzelmeiket érintő és foglalkoztató stílusra. Sokat változott felfogásunk és gyakorlatunk az elmúlt évtizedben.

A társadalmi érintkezésben, az emberek egymáshoz és a dolgokhoz való viszonyában azonban lényeges szerepet játszott az érzelmi élet a tömeges és személyes cselekedetek meghatározásában, gyakran irányításában. Azzal a különbséggel, hogy akkor nem kerültek annyira a társadalmi élet felszínére az érzelmi motívumokat hordozó cselekvések negatív hatásai, mint például most.

Nagy érzelmi hevület kellett és kell ahhoz a nagy-szerű munkaversenyhez, amely „csodákat” produkált a magyar munkásosztály kezével és fejével. Nemcsak a tudati tényezők hatottak a kedvező anyagi feltételek mellett az új városok, gyárak, lakótelepek fölépítésében; pozitív töltetű érzelmi tényezőknek is megvolt a maguk nagy szerepe. De akkor is az egyedek érzelmi világából ötvöződött az alkotó tömegek érzelmi világának pozitív tartalma, éppen úgy, mint ma. S akkor is volt negatív vetülete; öngyilkosság, disszidálás, magánybaveszés, munkakerülés, közömbösség, harácsolás, gazemberség stb. (Mert az érzelmi hatások ezekben az egyéni esetekben is munkáltak. Most láthatóbbá válnak, míg korábban elfedettebbek voltak.)

Jobb realérzékünk segített abban, hogy pontosabban ítéljük meg céljainkat és lehetőségeinket. Ez nemcsak a politikai, gazdasági viszonyokra vonatkozik, értendő a társadalmi tudati állapotárrak változására is. Most már ritkábban keverjük össze az óhaját, kívánságot létünk objektív valóságával. Beszélünk a jobb nemzeti önismeretről, s ugyanígy az egyes ember, a személy önismeretének fontosságáról is. Ez utóbbiban konkrét, gyakorlati szerepet kapott és kap minden vezető tisztséget viselő személy is, akire emberek, emberek tevékenységét bízták.

S elérkezettünk ezzel a kérdés egészen gyakorlatias tárgyköréhez. A vezető a körülötte dolgozó emberek tevékenységéből ne csak a napi produktív gazdasági eredményét ismerje, mert ez

nem elég ahhoz, hogy valóban vezető legyen. Ismerje meg a külső tárgyi környezetben belüli mozgatóerőket, tehát azt, ami az emberben munkál. Ezáltal elérhető, hogy a környezetében dolgozó személyeket nem „globálisan”, nem egyoldalúan jó vagy rossz tulajdonságaik alapján, s még kevésbé felületes benyomások után ítéli meg, hanem az egész embert, értékeivel és gyengeségeivel. Ez az ismeretanyag óvja meg a szubjektív intézkedésektől is. Ugyanis a szubjektív intézkedéseknek rendkívül nagy morális és érzelmromboló hatása van abban az esetben, ha a tárgyilagossággal, igazságérzettel szemben áll. (Sajnos, ez elég gyakori nálunk, s nagy károkat is okoz.) A jobb emberismeret alapján a személyes bánásmód is külön-külön az egyes személyhez kötődik, s ezáltal egészségesebb, jobb légkörű környezet formálódik a vezető körül. Szívesebben maradnak, dolgoznak, alkotnak, mert testhezállónak érzik a rájuk szabott tennivalót és személyre szabottnak a bánásmódot is. Ebben a légkörben természetesen egészséges alkotó tevékenység, intenzív munka folyik, mert mindenki jól érzé magát, szívesen végzi feladatát. Ez az a „mikroklíma”, amelyről — nem ok nélkül — beszélnek annyit mostanában. (Bár kevesebbet beszélnek és többet tennének!)

Hasznosnak bizonyult a már néhány helyen tapasztalt gyakorlat: a vezetőképző és továbbképző tanfolyamok tematikájába iktatott pszichológiai előadások és szemináriumok rendszere. Igaz, itt-ott még túlságosan elvonat és nem a gyakorlati alkalmazás szükségleteiből kiindulva kezelik. De a Pénzügyminisztérium rendezésében például a fővárosi egyetemek előadói okosak, gyakorlati jelleggel segítettek a szaktárca személyzeti vezetőinek munkáját; embertípusok, általános és egyedi problémák indítékainak összefüggő rendszerét mutatták be. S egyben indokolták, hogyan kell nyúlni egy-egy konkrét esethez. Mikor vált ki egészséges reakciót a vezetői intézkedés és mikor hat ellenkezőleg, melynek alapján felgyülemlik az ellenállás érzése, antipátia keletkezik, amely elmehez egészen a bosszú légrének kialakulásáig. Itt már nem szívesen dolgoznak, mérgezték a levegőt.

A TIT is segített az elmúlt egy-két évben. Sajnos, elég szűk körben mozogtak az ismeretterjesztő előadások. Indokolt lenne most már 1967—68-tól megalapozottan, szélesebb körben foglalkozni a lélektan gyakorlati kérdéseivel. S itt koncentráltan azokra építeni, akiknek erre elsősorban szükségük van.

A következő években sokkal jobban kell tudnunk, hogy mi munkál az egyes emberben. Hiszen gazdasági intézkedéseink rendszerint emocionális hatást is váltanak ki. Nem elég a politikai, gazdaságpolitikai indoklás és magyarázat. Az érzelmi indítástól reagálás sem maradhat válassz nélkül.

Az igény megvan, sőt sürgető szükségletként jelentkez. Az érdemibb, hatásosabb kielégítés szempontjából kell most már eredményesebben lépegetnünk.

S. J.

A kísérleti név kötelez

Amikor Szeged mezőgazdaságának eredményei, gondjai kerülnek szóba, leginkább a tsz-ekre gondolunk, noha a szegedi határ jelentős része a Dél-alföldi Mezőgazdasági Kísérleti Intézet gazdaságának kebelébe tartozik. Többi területe Ásotthalomtól Szatymazig, Kükesházig és Kiszomborig terjed Pásztói Lajos, a gazdaság vezetője segített abban, hogy — ha csak vázlatosan is — áttekinthessük az itt végzett sokoldalú munkát.

Kitartó munka

Harmincféle növényvel, öt állattenyésztési ágazattal foglalkoznak. Az imponáló terméseredmények arról vallanak, hogy az állami kísérleti gazdaság név kötelez. Pásztói Lajos szavaiból lehetetlen volt nem észrevenni a büszkeséget, amikor elmondta: — Megyei igazgatóságunktól egy évvel ezelőtt azt a feladatot kaptuk, hogy terveink végrehajtásával 1 millió 700 ezer forint tiszta nyereséget érjünk el. Mi pedig ehelyett 4 millió 100 ezer forintot „nyertünk”. Persze, azért nem vagyunk elégedettek. Csak mi tudjuk, mennyit lehet még javítani.

Ezután legjobb pusztamérgesi, ásothalmi, üllési szőlész brigádjaikat hozta szóba... Hatszáz hold szőlő átlagában 40 mázsa volt a tavalyi holdankénti termés. Mennyi kitartó munka van emögött!

Mit mutat a búzatermelés?

A Dél-alföldi Mezőgazdasági Kísérleti Intézet gazda-

sága az aprómag-termesztésben is a legjobbak közé tartozik. A többi között tavaly 60 holdon állítottak elő vöröscékla magot, 52 holdon salátamagot, póré hagymamagot pedig 51 holdon termesztettek. S ezekben a kultúrákban az egy holdra jutó tiszta nyereség magasan a háromezer forint fölé emelkedett. A gazdaság 1966-ban egy-egy hold paradiocsom után 16 ezer 270 forint tiszta nyereséget könyvelhetett el.

Különös gondot fordítanak az önköltségek alakulására. Talán ez az egyik legfőbb dolog, melyet a tsz-ek is hamarabb elsajátíthatnának tőlünk. Néhány szám az önköltség „bibliájából”: az egy holdnyi virágmagra jutó tiszta nyereség 5 ezer 800, a fűszerpaprikánál pedig 4 ezer 260 forint. A lucerna jövedelmezősége holdanként 2 ezer 450 forintot mutat. Amikor a sokat vitatott búzatermesztés gazdasági hozására került szóba, így vélekedtek a vezetők: „Bár az ősszes földünket búzával vetnénk be”. Tavaly például a 821 holdnyi búzavetésünk minden egyes holdja 2 ezer 360 forint nyereséget hozott.

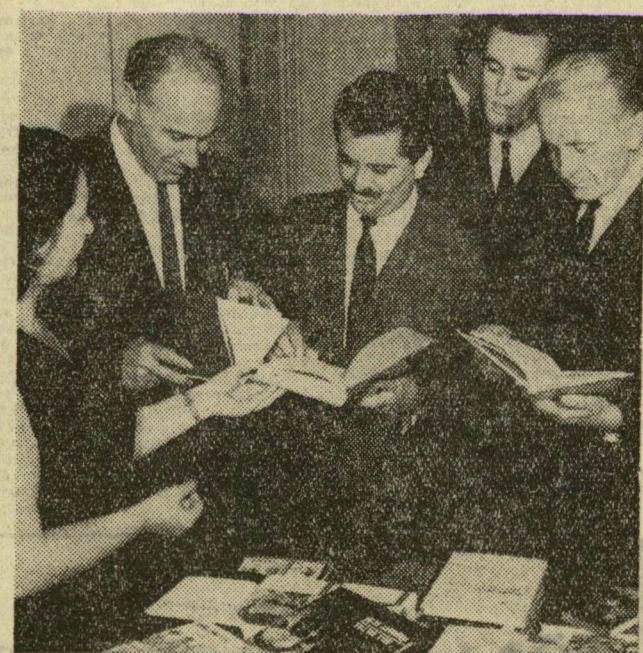
Rév és vám

A sertéshizlalás a leghasznosabb ágazatok közé tartozik: 14,5 forint az egy kilogramm sertéshúsrá fordított termelési költség, s tavaly 3 ezer 290 mázsa sertéshúst állítottak elő. Ilyen nagy tétel mellett is átlagosan 5 forint nyereség jelenkezik kilogrammonként. A baj talán csak az, hogy ami bejön a révén, jórészt elcsorog a vámon. Hideg, levegőtlen szerfás épületek-

ben kell jelenleg még folytatni a tenyésztést. Terv szerint csak két év múltán épülhetnek új fiasztatók. S addig közel annyi veszteséggel kell számolni a sertéstenyésztésben, mint amennyibe az új fiasztatók kerülnek.

A sikerek mellett tehát bőségesen vannak gondok is. A továbbhaladás gondjai ezek — mondja Pásztói Lajos —, s ezek nélkül talán élni sem tudnánk...

Csepri József

(Somogyiné felv.)

Könyvhét, 1967

Írók és olvasók találkozája. Benjámín László, Juhász Ferenc és Illés Endre, Szeged íróvendégi olvasóikkal beszélgetnek és művelket dedikálják az egyik szegedi könyvárusító helyen

Működik a szegedi medence első olajvezeléke

A Nagy-alföldi Kőolajtermelő Vállalat szegedi üzeme a múlt év szeptemberében kezdte építeni az Algyő-Tápé közötti gerincvezetékét. A kedvezőtlen időjárás ellenére jól dolgoztak a szerelők; e hónap elejére befejezték a nagyarányú munkát. A 6,5 colos csővezeték múlt hét végére teljesen elkészült. Befejezték a nyomáspróbát is; a Kerületi Bányaműszaki Felügyelőség szakemberei vasárnap a hivatalos műszaki vizsgálatot is elvégezték. A szegedi medence első olaj gerincvezetéke minden tekintetben kiállta a próbát: így tegnap, kedden hajnalban már olajszállítmányt szivattyúztak Tápérol Algyőre.